

УДК 343(477)

Діана Василівна НЕХОЦА,

курсант навчального взводу ПМП-15-2

Національного університету державної фіскальної служби України

Науковий керівник:

Анна Сергіївна Амеліна,

кандидат юридичних наук, доцент, професор кафедри

фінансових розслідувань Національного університету державної фіскальної служби України

ОБСТАВИНИ, ЯКІ ПІДЛЯГАЮТЬ ДОКАЗУВАННЮ У КРИМІНАЛЬНОМУ ПРОВАДЖЕННІ ПРО НЕЗАКОННИЙ ОБІГ МАРОК АКЦИЗНОГО ПОДАТКУ ТА КОНТРОЛЬНИХ МАРОК

Обставини, які підлягають доказуванню відіграють важливу роль під час досудового розслідування злочинів. Дані обставини дають слідчому можливість дослідити злочин повно та якісно. Здійснити повний аналіз дій особи, яка вчиняє злочин. Обставини, які підлягають доказуванню передбачені статтею 91 Кримінального процесуального кодексу України. Кожна, із зазначених у даній статті обставин дає змогу слідчому досконало здійснити досудове розслідування.

Розділ VII Кримінального кодексу України регламентує відповідальність за «злочини у сфері господарської діяльності». Стаття 199 Кримінального кодексу України передбачає відповідальність за «виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою використання при продажу товарів, збуту або збут підроблених грошей, державних цінних паперів, білетів державної лотереї, марок акцизного податку чи голографічних захисних елементів», в свою чергу стаття 216 Кримінального кодексу України – за «незаконне виготовлення, підроблення, використання або збут незаконно виготовлених, одержаних чи підроблених контрольних марок».

В Україні злочини про незаконний обіг марок акцизного податку та контрольних марок мають популярність серед злочинного населення. На теренах України, дані види злочинів вчиняються доволі часто. Незаконний обіг марок акцизного податку та контрольних марок впливає на авторитет виробників товарів, та підриває його на всезагальному рівні.

Проблематику даних злочинів досліджували такі вчені, як: П. П. Андрушко, Н. О. Гуторова, В. Я. Тація, І. В. Сингаївська, А. В. Савченко, В. І. Шакун, М. І. Бажанов, Д. М. Барах, С. В. Ківалов та інші.

Згідно п. 14.1.107. ст. 14 Податкового кодексу України **марка акцизного податку** – це спеціальний знак для маркування алкогольних напоїв та тютюнових виробів, віднесений до документів суворого обліку, який підтверджує сплату акцизного податку, легальність ввезення та реалізації на території України цих виробів. Стаття 2 Закону України від 23.03.2000 року «Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних» передбачає, що **контрольна марка** – це спеціальний знак, що засвідчує дотримання авторських і (або) суміжних прав і надає право на розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних. Контрольна марка є самоклеїним знаком одноразового використання, зовнішній бік якого має спеціальний голографічний захист.

Марки акцизного податку та контрольні марки є одними із важливих елементів, які надають індивідуальності підакцизному товару або товару з авторськими правами.

Марки акцизного податку для алкогольних напоїв мають містити свій персональний номер та суму сплаченого акцизного податку за одиницю товару а також дату випуску марки. Дані марки для тютюнових виробів повинні містити індивідуальний номер та квартал і рік виготовлення марки.

Підроблення марок акцизного податку може бути як повне, коли виготовляється повністю підроблена марка, так і часткове, коли у марку акцизного податку вносяться неправдиві відомості. Предметом у злочині передбаченому статтею 119 Кримінального кодексу України є і справжні і підроблені марки акцизного податку.

Щодо справжніх контрольних марок можуть бути вчинені такі незаконні дії, як: незаконне виготовлення, незаконне використання або збут незаконно виготовлених, одержаних контрольних марок, а щодо підроблених марок – підробка, незаконне використання або збут підроблених контрольних марок.

На мою думку, марки акцизного податку та контрольні марки мають значну співвідносність між собою, тому що як марка акцизного податку так і контрольна марка, вони надають індивідуальності товару та які вони наносяться. Також марка акцизного податку має в собі ознаку розповсюдження товару, так само, як і контрольна марка.

Так як акцизна марка та контрольна марка мають в собі ознаки співвідношення так вони мають і ознаки, які їх відмінюють між собою, а саме це товари на які наносяться дані знаки. Наприклад марка акцизного податку наноситься на підакцизні товари, які чітко визначені законодавством України, а контрольна марка – на авторські товари або товару суміжних прав.

Таким чином, обставинами, що підлягають доказуванню у кримінальному провадженні про незаконний обіг марок акцизного податку та контрольних марок, відповідно до статті 91 Кримінального процесуального кодексу України є:

1) подія кримінального правопорушення (період вчинення злочину – дані види злочинів є триваючими);

2) стаття 199 Кримінального кодексу України - вид (види) марок акцизного податку, які особа (особи) незаконно виготовляла, зберігала, придбавала, перевозила, пересилала, ввозила в Україну з метою використання при продажу товарів, збуту або збувала; стаття 216 Кримінального кодексу - вид аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм та/або баз даних, які маркувалися незаконно виготовленими, підробленими, використаними контрольними марками та/чи голографічними захисними елементами та збувалися (доказування факту збуту не менше трьох примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм та/або баз даних – є обов'язковим);

3) стаття 199 Кримінального кодексу – спосіб (способи) виготовлення, підроблення, використання та/або збуту контрольних марок та/або голографічних захисних елементів (наявність комп'ютерної техніки, іншого обладнання; відкриття підпільного цеху; загальна кількість працюючих та одиниць незаконно виготовлених контрольних марок та/чи голографічних захисних елементів та маркованих ними аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм та/або баз даних тощо); стаття 216 Кримінального кодексу – спосіб (способи) виготовлення, зберігання, придбання, перевезення, пересилання, ввезення в Україну з метою використання при продажу товарів, збуту або збут марок акцизного податку (наявність обладнання; відкриття підпільного цеху; загальна кількість працюючих та одиниць незаконно виготовлених марок акцизного податку тощо);

4) стаття 199 Кримінального кодексу – особу (осіб), яка незаконно виготовляла, зберігала, придбавала, перевозила, пересилала, ввозила в Україну з метою використання при продажу товарів, збуту або збувала марки акцизного податку; стаття 199 Кримінального кодексу - особу (осіб), яка незаконно виготовляла, підробляла, використовувала та/або збувала контрольні марки та/або голографічні захисні елементи;

5) обставини, які впливають на ступінь тяжкості вчиненого злочину – це вчинені повторно або за попередньою змовою групою осіб, а у злочині передбаченому статтею 119 Кримінального кодексу України – ще й у великому розмірі; або вчинені організованою групою чи в особливо великому розмірі;

6) обставини, які характеризують особу (осіб), які є суб'єктами вчинення злочинів передбачених статтями 199 та 216 Кримінального кодексу України;

7) перелік майна та розмір коштів, які можуть підлягати арешту у зв'язку із вчиненим злочином.

Отже, під час досудового розслідування злочинів передбачених статтями 199 та 216 Кримінального кодексу України обставини, які підлягають доказуванню мають важливе значення, тому що вони суттєво впливають на кваліфікацію дій особи, що вчинила дані види злочинів, та вказують на ті обставини, які мають враховуватися під час розгляду кримінальних проваджень про дані злочини та доведеності вини осіб, які вчинили ці злочини. А також впливають на призначення покарання для осіб, які визнаються винуватими у вчиненні злочинів передбачених статтями 199 та 216 Кримінального кодексу України.

Тому, під час розслідування злочинів щодо марок акцизного податку та контрольних марок, необхідно чітко визначити доказову базу, та здійснити її повний аналіз і дослідження.

Список бібліографічних посилань: 1. Кримінальний кодекс України : закон України від 05.04.2001 № 2341-III // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 10.10.2018). 2. Кримінальний процесуальний кодекс України : закон України від 13.04.2012 № 4651-VI // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17> (дата звернення: 10.10.2018). 3. Податковий кодекс України : закон України від 02.12.2010 № 2755-VI // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (дата звернення: 10.10.2018). 4. Про розповсюдження примірників аудіовізуальних творів, фонограм, відеограм, комп'ютерних програм, баз даних : закон України від 23.04.2000 № 1587-III // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1587-14> (дата звернення: 10.10.2018).

Одержано 11.10.2018

УДК 343.983.7

Андрій Миколайович НІКІТЕНКО,

головний судовий експерт сектору молекулярно-генетичних досліджень
відділу біологічних досліджень Харківського науково-дослідного
експертно-криміналістичного центру МВС України

ПИТАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ ВИДОВОЇ НАЛЕЖНОСТІ СЛІДІВ КРОВІ НА РЕЧОВИХ ДОКАЗАХ

Необхідність визначення видової належності слідів крові в слідчій і судовій практиці виникла давно. Потреби в проведенні такого дослідження, з одного боку, в тому, що нерідко обставини події дозволяють припустити приналежність крові на речових доказах не тільки людині, а й тварині, а з іншого – визначення групової приналежності слідів та встановлення генетичних ознак (ДНК-профілю) слідів крові не можна проводити без попереднього встановлення їх видової належності.

Перші спроби наукової розробки методик визначення видової належності крові датуються 40-ми роками XIX століття. Але тільки після відкриття в 1899 році Ф. Я. Чистовічем видової антигенної специфічності білків сироватки крові судова медицина отримала науково обґрунтований метод диференціювання крові людини і тварин. Основні роботи в області видової специфічності були опубліковані Р. Uhlenhuth в 1901 р. і до теперішнього часу не втратили актуальності. Протягом декількох років різні дослідники вносили нові теоретичні положення в методики визначення видоспецифічних антигенів [1, с. 2–4].

Реакція преципітації є однією з реакцій імунітету, при якій відбувається взаємодія антигенів і антитіл. При визначенні видової специфічності крові антигенами головним чином є білки сироватки крові – альбуміни і глобуліни, а антитілами – імуноглобуліни преципітуючих сироваток. В даний час реакція преципітації можна проводити в судовій практиці в різних варіантах і модифікаціях. Усі існуючі методики добре вивчені, науково обґрунтовані і широко застосовуються в судових біологічних експертизах. Всі ці методики мають ряд свої переваг, але також і ряд недоліків.

Найбільш широку популярність здобула реакція преципітації в рідкому середовищі (Чистовича-Уленгута). В судово-медичній практиці поширення набув варіант реакції, при якому сироватка і антиген нашаровуються один на одного без змішування. Цей варіант реакції був названий кільце преципітацією, так як при взаємодії відповідних антитіл і антигенів утворюється кільце (точніше, диск) преципітату на кордоні дотику реагентів. Реакція добре помітна неозброєним оком, не вимагає великих витрат на реактиви та спеціального обладнання і короткострокова за часом. Реакція кільцепреципітації проводиться з використанням трьох і більше сироваток. При цьому необхідно пам'ятати, що